

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2822

av **Börje Vestlund m.fl. (S)**

En värdig ålderdom

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över situationen för äldre hbt-personer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En demokrati ska grunda sig på mänskliga rättigheter och säkerställa allas möjlighet till delaktighet på lika villkor. I den här motionen har vi valt att lyfta fram äldre homo- och bisexuellas och transpersoners speciella livsvillkor.

Vi vet att diskriminering och ojämlik behandling inte försvinner av sig själv. Vi vet att en lagstiftning som behandlar människor olika ger signaler till medborgarna att det är rätt att värdera människor olika. Vi vet att det för utsatta grupper krävs att man skapar vissa lagar då utsattheten är så total.

Vi vill få till stånd förändringar som vi vet krävs för att nå fram till ett samhälle där människors sexuella läggning eller upplevda könstillhörighet inte ska anses vara en belastning. Det är något som berikar samhällets mångfald.

Hbt-världen ses ofta som en subkulturell ungdomsvärld. Det mesta av hbt-rörelsen riktar sig också till ungdomar. De äldre glöms ofta bort. Men bara för att man blir äldre ändras inte den sexuella identiteten. Ofta kan äldre känna sig dubbelt diskriminerade både som hbt-person och äldre.

Många av våra äldre har växt upp under en tid när homosexualitet var förbjudet och fördomarna starka. Arbetet och uppmärksamheten kring äldre homo- och bisexuellas och transpersoners välbefinnande är därför lika viktigt som för yngre. Det är nödvändigt att också äldre homo- och bisexuella samt transpersoner uppmärksammas inom samhällets serviceutbud, att man som äldre har möjlighet att träffa andra hbt-personer och kunna ta del av hbt-kultur.

Förståelsen för homo- och bisexuella relationer inom äldreomsorgen är idag ingen självklarhet. Tvärtom, heterosexualiteten är normen, och sexualiteten osynliggörs i synnerhet för hbt-personer. För en äldre hbt-person kan det exempelvis vara mycket givande att få hjälp med att få tag på tidningar av och för homosexuella eller att få stöd

att besöka andra homosexuella. Sveriges mångkulturella karaktär ställer nya krav på att utforma äldreomsorgen med hänsyn till språk och olika kulturer. Dessutom ska den enskildes integritet, självbestämmande och värdighet respekteras. Då ska också den enskildes rätt till respekt för sin sexuella läggning vara en självklarhet. För att uppnå det måste samhällets äldreomsorg öka sin kunskap om homo- och bisexuellas och transpersoners behov, kontinuerligt i befintlig verksamhet men också i och inom vårdutbildningarna.

Äldre människor som bor på olika typer av äldreboenden måste behandlas med respekt för sin sexuella läggning av sina medmänniskor och vårdpersonal. Det är ett generellt problem att äldres sexualitet blir osynliggjord i allmänhet och homo- och bisexualitet i synnerhet. Äldre människor har av hävd inte samma tradition att ställa krav på samhällets service som yngre och de har heller inte egna barn i samma utsträckning som heterosexuella och har således inte en person som ser efter att deras rättigheter säkerställs. Givet är att det kan vara besvärligt att tala med anställd personal om sin sexuella läggning. Det är ytterst viktigt att kommuner och landsting jobbar för att stärka hbt-kompetensen bland personalen.

Det är viktigt med en trygg omsorg för äldre hbt-personer. Det kan t ex vara ett integrerat eller särskilt boende med hbt-profil eller genom att hemtjänstpersonal har hbt-kunskap eller är hbt-certifierade. I dag finns föreningar och nätverk, till exempel Gayseniörerna och Golden Ladies och Aktionsgruppen homosexuella pensionärer, som också påtalat behovet av särskilda kollektiva boenden för hbt-personer.

I mindre kommuner där man inte har ekonomiska resurser eller underlag för att inrätta ett helt äldreboende kan man till exempel erbjuda en plats i en närliggande kommun där det finns ett särskilt boende riktat till hbt-personer. Man skulle kunna samordna olika boenden inom regioner och län för att underlätta för den som söker sig till ett hbt-boende.

Stor vikt bör också läggas på att de samkönade paren behandlas på samma sätt som de heterosexuella paren vad gäller möjligheten att få bo tillsammans på ett äldreboende.

Börje Vestlund (S)

Anders Österberg (S)

Hannah Bergstedt (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)

Sara Karlsson (S)

Åsa Westlund (S)

Arhe Hamednaca (S)

Hans Ekström (S)

Roza Güclü Hedin (S)

Teres Lindberg (S)